

Asia: VN/5137/2022-OM-229

Ehdotus uudeksi valmiuslaiksi; työryhmän mietintö

1 luku. Yleiset säännökset

1 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

2 luku. Varautumisvelvollisuus

Yleisen varautumisvelvollisuuden organisatorista soveltamisalaa (6 §:n 1 mom.) koskevat huomiot:

-

Yleisen varautumisvelvollisuuden aineellista sisältöä (6-8 §) koskevat huomiot:

-

Muut 2 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

3. luku Poikkeusoloista ja lisätoimivaltuuksien käyttöönotosta päättäminen

Poikkeusolojen edellytyksiä (11 §, vrt. nyk. poikkeusolojen määritelmä) koskevat huomiot:

-

Poikkeusolojen alkamista ja päättymistä koskevaa päätöksentekoa (12 ja 21 §) koskevat huomiot:

-

Lisätoimivaltuuksien käyttöönottonenettelyä (13-20 §) koskevat huomiot:

-

Valtioneuvoston erityisiä seurantavelvollisuuksia (22 ja 23 §) koskevat huomiot:

-

4 luku. Poikkeusolojen hallinnan ohjaus ja hallinnon erityisjärjestelyt

4 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

5 luku. Lisätoimivaltuuksien käyttöperiaatteet ja soveltamista koskevat yleiset säännökset

5 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

6 luku. Hallinnon järjestäminen ja valtion taloudenhoito

6 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

7 luku. Työvoiman saatavuuden turvaaminen

7 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

8 luku. Työvelvollisuus

8 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

9 luku. Sotilaallisen puolustusvalmiuden turvaaminen

9 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

10 luku. Liikkumisen ja oleskelun rajoittaminen sekä väestön siirtäminen

10 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

11 luku. Otto-oikeudet ja palvelujen suorittamisvelvollisuus

11 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

Pakollisten palvelusuoritteiden kohdentaminen: palvelujen suorittamisvelvollisuuden käytössä tulee varmistaa, että velvoitteet kohdistetaan vain aidosti välttämättömiin tilanteisiin ja että kustannusten korvaus toteutuu käytännössä ilman kohtuutonta hallinnollista taakkaa.

12 luku. Väestön välttämättömän toimeentulon turvaaminen ja sosiaaliturvan muutokset

12 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

13 luku. Välttämättömien hyödykkeiden ja palvelujen saatavuuden turvaaminen

13 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

14 luku. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä koulutuksen turvaaminen

14 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

15 luku. Asumisen järjestäminen

15 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

16 luku. Rahoitusmarkkinoiden ja vakuutusmarkkinoiden turvaaminen

16 luvun (pl. 110 §) säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

Pääomasijoittajat ry korostaa että 16 luvussa ehdotetut toimet ovat luonteeltaan erittäin voimakkaita, koska ne voivat poikkeusoloissa puuttua sekä perusoikeuksiin että talouselämän perusteisiin, mukaan lukien sijoitus- ja arvopaperitoimintojen sekä maksuliikenteen rajoittaminen. Tämän vuoksi sääntelyn tulee olla tarkkarajaista, oikeasuhtaista ja käytännössä toimeenpantavaa.

Poikkeusoloissakin pääomamarkkinan toimintakyky ja rahoituksen välittyminen kasvuyrityksille ja omistajavaihdostilanteisiin on osa yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta.

- Rahoitusmarkkinatoimien oikeasuhtaisuus ja ennakoitavuus: Työryhmän mietinnön mukaan poikkeusoloissa tulisi voida rajoittaa sijoitustoimintaa myös vaihtoehtorahastojen hoitajien osalta. Pääomasijoittajat ry katsoo, että rajoitusten tulee kuitenkin olla välttämättömiä, tarkkarajaisia, lyhytaikaisia ja kohdistua ensisijaisesti markkinavakauden kannalta kriittisiin toimintoihin/menettelyihin, joista markkinavakauden uhka tosiasiallisesti aiheutuu.

- Markkinainfran jatkuvuus ja sijoittajansuoja: pidämme tärkeänä, että arvopaperimarkkinoiden infrastruktuurin (selvitys, rekisterit) jatkuvuus turvataan ja että tätä kehitetään nimenomaisesti myös sijoittajien oikeuksien näkökulmasta

110 §:n 1 momentin 1 kohtaa (vientikielto) koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 2 kohtaa (tuontikielto) koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 3 kohtaa (tiettyjen taloudellisten toimien kieltä) koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 4 kohtaa (kotiuttamisvelvollisuus) koskevat huomiot:

-

110 §:n 2-5 momenttia koskevat huomiot:

-

17 luku. Energia-, vesi- ja jätehuollon turvaaminen

17 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

18 luku. Välttämättömien viestintä- ja postipalveluiden turvaaminen

18 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

19 luku. Ruoantuotannon turvaaminen

19 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

20 luku. Välttämättömän rakentamisen turvaaminen

20 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

III osaa koskevat yleiset kysymykset

Toimivaltuusosan rakennetta ja toimivaltuuksien sääntelytapaa koskevat yleiset huomiot:

-

Mahdolliset muut koko toimivaltuusosaa koskevat huomiot:

-

21 luku. Lisätoimivaltuuksien täytäntöönpanoa koskevat yleiset säännökset

21 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

22 luku. Lisätoimivaltuuksien täytäntöönpanoa koskevat erityiset säännökset

22 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

23 luku. Korvaukset

23 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

Korvaussääntelyn riittävyys: poikkeusoloissa annetut velvoitteet voivat kohdistua suoraan yritysten toimintaan ja aiheuttaa olennaisia menetyksiä. Korvausmekanismien tulee olla nopeita ja tosiasiallisesti riittäviä, jotta velvoitteet eivät heikennä kohtuuttomasti yritysten toimintaedellytyksiä eivätkä siirrä kohtuuttomia kustannuksia yksityiselle sektorille. Erityisesti elinkeinotoiminnan estymistä koskevassa korvauksessa korostuu tarve läpinäkyville laskentaperusteille.

24 luku ja rikoslain muuttamista koskeva lakiehdotus. Rangaistussäännökset

Valmiuslain 24 luvun ja rikoslain muuttamista koskevan lakiehdotuksen (2. lakiehdotus) säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

25 luku. Muutoksenhaku

25 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

HE-luonnoksen yleisperustelut

Vaikutusten arviointia koskevat huomiot:

-

Säätämisyjärjestysperusteluja koskevat huomiot:

-

Muut HE-luonnoksen perusteluja koskevat huomiot:

-

Työryhmän mietintö

Uudistuksen tarpeellisuutta ja sen keskeisiä ratkaisuja koskevat yleiset kannanotot:

Työryhmän mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi uusi valmiuslaki, jolla kumottaisiin nykyinen valmiuslaki. Uudistuksen tavoitteena on ajantasaistaa poikkeusoloja koskeva sääntely vastaamaan kokonaisturvallisuuden vaatimuksia sekä varmistaa, että viranomaisilla on poikkeusoloissa käytettävissään riittävät ja perustuslain kanssa yhteensopivat toimivaltuudet.

Ehdotuksen taustalla korostuu se, että yhteiskunnan kriittiset järjestelmät ja palvelut ovat aiempaa useammin yksityisen sektorin tuottamia ja keskinäisriippuvaisia, mikä lisää tarvetta selkeälle varautumis- ja toimivaltakehikolle.

Pääomasijoittajat ry pitää valmiuslain kokonaisuudistuksen tavoitetta ajantasaistaa poikkeusolojen sääntelyä perusteltuna. Uudessa turvallisuusympäristössä on tärkeää, että viranomaisilla on selkeät, perusoikeuksien ja oikeusvaltion vaatimukset täyttävät toimivaltuudet sekä että varautumisen ja poikkeusolojen toimivaltuuksien suhde on johdonmukainen.

Muut työryhmän mietintöä koskevat yleiset huomiot:

-

Horttanainen Anne
Pääomasijoittajat ry